

A.P. Møller – Mærsk vil gerne betale mere, end regeringen kræver

A.P. Møller – Mærsk har netop fået en licens til at bore efter olie i den norske del af Nordsøen. Sammen med Hydro er der undertegnet en licens i et område lige nord for den danske del af Nordsøen. Der er tale om et felt med en geologisk struktur, der er meget lig den, der er i det danske område 30-50 km sydligere. Aftalen er indgået, selv om der ikke er nogen garanti for, at der er olie (i modsætning til den danske koncession, hvor olien for længst er konstateret og allerede udnyttes), og selv om den norske beskatning er skrapere end den, der er aftalt mellem regeringen og A.P. Møller – Mærsk.

Det kan heraf konkluderes, at A.P. Møller – Mærsk er parat til at acceptere vilkår, der er betydelig ringere end dem, den danske regering har været villig til at give A.P. Møller – Mærsk.

Vismændenes betragtninger

De økonomiske vismænd har gennem flere år talt for, at staten skulle have en større andel af indtægterne fra Nordsøen.

I den seneste redegørelse, »Dansk Økonomi – Efterår 2003« siger vismændene om aftalen, at det er »uafklaret, om aftalen indebærer en balanceret deling af det økonomiske overskud af olie- og gasreserverne mellem A.P. Møller – Mærsk A/S og samfundet« (redegørelsen side 100). Også efter mange spørgsmål og svar i Folketinget fastholder overvismand Torben M. Andersen kritikken: »Der er stillet mange spørgsmål og kommet mange bidrag. Men der mangler en sammenfatning og oversigt. Uden det er det vanskeligt for politikerne at få et overblik og vide, om aftalen er en god idé.« (Jyllands-Posten den 3. december 2003).

Denne påpegning af manglende mulighed for at vurdere aftalen har fået økonomi- og erhvervsministeren til at lave en sammenfatning: »Samfundsøkonomien i aftalen mellem A.P. Møller – Mærsk og staten om forlængelsen af eneretsbevillingen i Nordsøen«, jf. B 7 – bilag 130. Sammenfatningen bringer dog ikke mere klarhed, tværtimod tilføjer den manipulation af beregningen af risikopræmien, som nævnt ovenfor.

Ny skandale på vej

Lige siden 1960'erne har aftalerne om Nordøolien været meget omdiskuterede, og selv re-

geringen indrømmer, at samfundet hidtil har fået en alt for lille andel af værdierne. Hele oliesagen har frem til i dag været en lang skandale. Den aftale, der nu foreligger, giver garanti for, at skandalen fortsætter.

Regeringen afviser kritikken af aftalen med, at hvis indtjeningen stiger, vil statens indtægter også stige. Det er korrekt, men marginalbeskatningen er mindre efter aftalen end efter de gældende regler. Derfor vil samfundet få for lille en andel, hvis indtjeningen stiger meget. Modsat vil A.P. Møller – Mærsk og DUC få en stærkt stigende indtjening, hvilket der ikke er nogen grund til. A.P. Møller – Mærsk og DUC er i forvejen sikret både fuld dækning for alle omkostninger, et overskud, der svarer til den rente, man kan få på en såkaldt sikker investering, og en risikopræmie oveni som alle andre. De bliver rigeligt honoreret for arbejdet med at hente olien op og skal ikke have mere, bare fordi samfundsudviklingen får værdien af olien til at stige. Olien tilhører fortsat samfundet, og med aftalen vil A.P. Møller – Mærsk og DUC få en urimelig særstilling i forhold til andre virksomheder. Hvis samfundsudviklingen medfører stigende overskud inden for andre brancher, vil konkurrencen få flere virksomheder til at gå ind i denne branche. Men A.P. Møller – Mærsk og DUC-selskaberne får en eneret, der befrier dem fra den almindelige konkurrence, og kan dermed sikre sig en overnormal profit, der ikke kan opnås på områder, hvor der er konkurrence.

Der er en række faktorer, der kan få fortjenesten til at eksplodere: Meget tyder på et snarligt fald i den globale olieproduktion. De seneste prognoser peger på et fald om 10-20 år, jf. Politiken den 5. december 2003, altså før halvdelen er gået af det åremål, aftalen løber over. Der vil også komme stigende priser, hvis der bliver mere uro i Mellemøsten.

Fortjenesten vil også vokse, hvis der igen gøres nye betydelige fund. Selv om man officielt mente, at nu var det meste af olien fundet, fandt man for få år siden det næstestørste oliefelt i den danske del af Nordsøen, Halfdan, der blev sat i produktion i 1999. Endelig vil fortjenesten vokse, hvis indvindingsprocenten fortsat vil stige, som den har gjort hidtil, fra at man kunne indvinde ca. 5 pct. af den fundne olie til i dag over 20 pct.